

1

Která z následujících vět je napsána s pravopisnou chybou?

- A) Novináři zkreslili výpověď svědka obviněného z krádeže.
- B) Děti se zhlédly ve svém oblíbeném románovém hrdinovi.
- C) Kritika ztrhala nový televizní seriál o začínajících učitelích.
- D) Chlapci ztloukli mladšího kamaráda kvůli nedorozumění.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 2–5

TEXT 1

(1) Ráno, raničko panna vstala,
prádlo si v uzel zavázala:
„Půjdu, matičko, k jezeru,
šátečky sobě vyperu.“

(5) Nemá dceruška, nemá stání,
k jezeru vždy ji cos pohání,
k jezeru vždy ji cos nutí,
nic doma, nic jí po chuti.

(2) „Ach nechod', nechod' na jezero,
zůstaň dnes doma, moje dcero!
Já měla zlý té noci sen:
nechod', dceruško, k vodě ven.“

(6) První šáteček namočila –
tu se s ní lávka prolomila,
a po mladičké dívčině
zavířilo se v hlubině.

(3) Perly jsem tobě vybírala,
bíle jsem tebe oblíkala,
v sukničku jako z vodních pěn:
nechod', dceruško, k vodě ven.

(7) Vyvalily se vlny zdola,
roztáhly se v širá kola;
a na topole podle skal
zelený mužík zatleskal.

(4) Bílé šatičky smutek tají,
v perlách se slzy ukrývají,
a pátek nešťastný je den,
nechod', dceruško, k vodě ven.“

(K. J. Erben, Vodník, zkráceno)

TEXT 2

Epizeuxis – opakování slova, slov nebo slovního spojení za sebou v jednom verši.

1 bod

2

Vypište z TEXTU 1 verš, v němž se vyskytuje *epizeuxis*:

Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.

(Epizeuxis se v textu vyskytuje víckrát, stačí vypsát jeden příklad.)

3 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (A), nebo ne (N):

max. 2 body

- 3.1 V textu se objevují slova nářeční.
 3.2 Všechny sloky textu obsahují zdvojnásobení.
 3.3 První sloka textu obsahuje slova příbuzná.
 3.4 V sedmé sloce se objevuje aspoň jedno homonymum.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

1 bod

4 Který z následujících slovních druhů se neobjevuje v šesté sloce TEXTU 1?

- A) spojka
 B) částice
 C) zájmeno
 D) příslovce

1 bod

5 Která z následujících možností vystihuje význam ustáleného spojení *nemá stání*?

- A) neumí se radovat
 B) neumí se rozhodnout
 C) nedokáže něco pochopit
 D) nedokáže někde vydržet

max. 4 body

6 Přiřadte k jednotlivým větám (6.1–6.4) tvrzení (A–F), které dané větě odpovídá:

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 6.1 Odmalička mě baví zpěv a tanec.
 6.2 Brzy se stane ředitelem gymnázia.
 6.3 Ve vyjmenovaných slovech píšeme y.
 6.4 Domácí úkol musíš odevzdat do zítřka.

_____

_____

_____

_____

- A) Ve větě je podmět nevyjádřený, přísudek je slovesný složený.
 B) Ve větě je podmět všeobecný, přísudek je jmenný beze spony.
 C) Ve větě je podmět nevyjádřený, přísudek je jmenný se sponou.
 D) Ve větě je podmět všeobecný, přísudek je slovesný jednoduchý.
 E) Ve větě je podmět několikanásobný, přísudek je jmenný se sponou.
 F) Ve větě je podmět několikanásobný, přísudek je slovesný jednoduchý.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 7–12

(1) V květnu 1968 se obrodný proces ocitl v krizi. Proti demokratizaci společnosti začala vystupovat konzervativní opozice **uvnitř** KSČ – Bilak, Kolder, Indra. Po květnovém zasedání ÚV KSČ byla dokonce obnovena kontrola nad sdělovacími prostředky.

(2) Koncem června 1968 zveřejnily Literární listy výzvu Dva tisíce slov, v níž její autor Ludvík Vaculík (*****) pomalou realizaci reformy a zdůraznil nutnost v ní pokračovat bez ohledu na zájmy KSČ. Prohlášení podpořily všechny vrstvy obyvatelstva včetně známých *osobností kulturního, sportovního a vědeckého života*. KSČ pochopitelně výzvu ostře odmítla.

(3) Čelní představitelé KSČ cítili, že situace v republice se jim vymyká z rukou. Konzervativci uvažovali, že požádají o „bratrskou pomoc“ Sovětský svaz.

(4) SSSR a jeho satelity byly vývojem v Československu znepokojeny. Obávaly se možného šíření reformních myšlenek do svých zemí, a proto hodlaly demokratický proces v ČSSR zastavit. Delegace komunistických stran se sešly na několika schůzkách (Drážďany, Moskva). Nejvýznamnější se konala 14.–15. května 1968 ve Varšavě (ČSSR účast odmítla).

(H. Kohoutková, M. Komsová, Dějepis na dlani)

1 bod

7 Která z následujících slov patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

- A) popíral
- B) přikázal
- C) kritizoval
- D) obdivoval

8

max. 3 body

8.1 Napište, který slovesný rod je použit v poslední větě první části výchozího textu.

8.2 Napište, jakým slovním druhem je ve výchozím textu slovo *uvnitř*.
(Slovo je v textu označeno tučně.)

8.3 Napište, jakým slovtvorným způsobem vzniklo slovo *KSČ*.

9

Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím z výchozího textu (A), nebo ne (N):

max. 2 body

- 9.1 SSSR se rozhodl potlačit obrodný proces v ČSSR.
- 9.2 Výzva Dva tisíce slov vzbudila ohlas u široké veřejnosti.
- 9.3 Bilak, Kolder a Indra podpořili snahy o změny ve společnosti.
- 9.4 Na schůzce ve Varšavě chtěla KSČ jednat o demokratizaci ČSSR.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

10 Které z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z výchozího textu?

1 bod

- A) KSČ a její představitelé vystupovali v roce 1968 jednotně.
- B) KSČ se v roce 1968 chtěla vymanit z vlivu Sovětského svazu.
- C) KSČ se v roce 1968 rozdělila na dvě skupiny s odlišnými postoji.
- D) KSČ přijala některé kritické připomínky uveřejněné v Literárních listech.

11 Který typ přívlastku se objevuje ve spojení *kulturního, sportovního a vědeckého života*?

1 bod

(Posuzované spojení se nachází v druhé části výchozího textu a je v ní označeno kurzívou.)

- A) volný
- B) těsný
- C) několikanásobný
- D) postupně rozvíjející

12 Který z následujících spojovacích výrazů mění poměr mezi větami hlavními v souvětí ve čtvrté části výchozího textu?

1 bod

(Souvětí je ve výchozím textu podtrženo.)

- A) a tak
- B) a tedy
- C) a tudíž
- D) a dokonce

13 Přiřadte k jednotlivým definicím (13.1–13.3) slovo (A–E), které patří na vynechané místo (*****) v definici:

max. 3 body

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 13.1 Epický žánr o životě svatých se nazývá *****.
- 13.2 Dramatický žánr s veselým dějem se nazývá *****.
- 13.3 Krátký epický žánr s vtipnou pointou se nazývá *****.

- A) pověst
- B) legenda
- C) komedie
- D) hádanka
- E) anekdota

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 14–19

(1) Město Olomouc má unikátní systém opevnění, jenž zde vznikl od konce 18. století. Tvořily ho pevnůstky a další vojenské objekty, které nyní propojuje třicetkilometrová naučná stezka přístupná pěším turistům i cyklistům.

(2) Třicetkilometrový prstenec tvořený forty čítal přes dvacet pevnůstek. V důsledku uzavření prusko-rakouského míru byla olomoucká pevnost zrušena a její bastionová část postupně úplně rozebrána. Ne všechny jsou tedy dnes dochované, některé ale po roce 2000 přešly do soukromého vlastnictví a nadšenci je obnovují a zpřístupňují veřejnosti. Nejatraktivnější jsou čtyři přístupné pevnůstky (Korunní – patřící do bastionové pevnosti, XIII, XVII a 2. Radíkov), ale také další zajímavosti jako prachárny, vojenské studny, sídlo velitelů pevností, reduty, špitály a další vojenské stavby.

(3) Projekt naučné stezky chce širokou veřejnost seznámit s fortifikační historií města „in natura“ a přitom navíc „online“ – stačí vzít GPSku a vyrazit za pomoci satelitů k vytipovanému objektu. Odtud vás chytrý mobil přes QR kód (umístěný na stručné infotabulce) spojí s internetovou prezentací a můžete se o každém místě dozvědět další informace. Když výlet za jednotlivými objekty podniknete na kole, můžete je navštívit všechny za jediný den. Teprve potom si uděláte představu o kyklopském díle našich předků a jejich strachu z tehdejších pruských sousedů.

(www.kudyznudy.cz, upraveno)

1 bod

14 Která z následujících možností by byla nejvhodnějším nadpisem k výchozímu textu?

- A) Důsledek uzavření prusko-rakouského míru
- B) Historie budování olomouckého městského opevnění
- C) GPS a chytrý mobil jako nezbytní pomocníci při výletech
- D) Cesta po pevnůstkách císařsko-královské olomoucké pevnosti

1 bod

15 Ve kterém z následujících úseků textů se autor textu přímo obrací na čtenáře?

- A) Město Olomouc má unikátní systém opevnění.
- B) Teprve potom si uděláte představu o kyklopském díle našich předků.
- C) Třicetkilometrový prstenec tvořený forty čítal přes dvacet pevnůstek.
- D) V důsledku uzavření prusko-rakouského míru byla olomoucká pevnost zrušena.

16

max. 2 body

16.1 Napište název jazyka, ze kterého bylo převzato slovo *online*.

(Posuzované slovo se nachází ve třetí části výchozího textu a je označeno tučně.)

16.2 Vypište z třetí části výchozího textu antonymum ke slovu *odvaha*.

17 O které z následujících možností se výchozí text nezmiňuje?

1 bod

- A) jak dlouhá je naučná stezka
- B) proč byla olomoucká pevnost zrušena
- C) kdy vzniká systém olomouckého opevnění
- D) které pevnůstky přešly do soukromého vlastnictví

18

max. 3 body

18.1 Vypište z druhé části výchozího textu přídavné jméno ve 3. stupni.

18.2 Vypište z první části výchozího textu všechna zájmena vztažná.

Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

19 Které z následujících tvrzení o druhém souvětí výchozího textu je pravdivé?

1 bod

(Posuzované souvětí je v textu podtrženo.)

- A) Souvětí obsahuje větu vedlejší podmětnou.
- B) Souvětí obsahuje větu vedlejší doplňkovou.
- C) Souvětí obsahuje větu vedlejší předmětnou.
- D) Souvětí obsahuje větu vedlejší přívlastkovou.

20 Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

1 bod

- A) Tamnější obyvatelé se shlukli na blízké návsi.
- B) Šli jsme osaměle úzkými kamennými stezkami.
- C) Zařaď do svého denního plánu i ranní rozcvičku.
- D) Na březích rybníka pod vrbovím hledali čápi žáby.

21 Na vynechaná místa (*****) v ustálených slovních spojeních doplňte příslušná slova:

max. 2 body

21.1 Tentokrát jsem splnila všechny zadané úkoly, ale stejně to nebylo nic platné. Učitel si opět našel důvod, aby mě pokáral. Zkratka: Kdo chce psa bít, hůl si vždycky *****.

21.2 Dlouho jsem si přál nové kolo. Ale protože jsem neměl dost peněz, spokojil jsem se se starším po bratrovi. Jak se říká: Lepší vrabec v hrsti než holub na *****.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 22–24

- (1) „Vyhráli jsme válku,“ pokračoval Přemysl, „tak co budeme dělat?“
- (2) „Tak pozor, holenkové! Nic jste nevyhráli!“ Vlasta se začala kroutit a obracet oči v sloup, věštecká desetiminutovka začala: „Nic jste, vy trubečkové, nevyhráli! Přejdeme do illegality! Tahle válka neskončí nikdy! **Budeme vám nevěrné!**“
- (3) „My taky,“ zařval Ctirad.
- (4) „Vidím rozvodové síně na celém světě a v nich oškubané muže! **Tisíce! Co tisíce, milióny! A všichni odcházejí v trenýrkách!** Vidím ženy s válečky na nudle, čekající na váš příchod z hospody! Vidím ženy hrající fotbal o srdce Mladého světa! Vidím Mezinárodní den žen a muže plazící se s květinami u našich nohou! **Vidím dokonalé mechanické náhražky mužů!** Automatické pračky! Roboty! Né, děvčata! Neprohrály jsme!“
- (5) „Tak dobrá,“ dobrácky pronesl kníže, „ať je to tedy nerozhodně! Souhlasíte?“
- (6) „Ano, souhlasíme,“ zahřímala Vlasta. „Nerozhodně, ale pro nás!“
- (7) „Tak dobrá, dobrá,“ souhlasil Přemysl, který už chtěl mít pokoj. „Válka skončila nerozhodně pro vás, co budeme dělat?“
- (8) „Víte co?“ povídá Bivoj. „Já mám nápad! Pojdme na kance!“

(Výchozí zdroj není vzhledem k povaze textu uveden.)

1 bod

22

Která z následujících možností obsahuje nadsázku?
(Možnosti jsou ve výchozím textu označeny tučně.)

- A) Budeme vám nevěrné!
- B) Tisíce! Co tisíce, milióny!
- C) A všichni odcházejí v trenýrkách!
- D) Vidím dokonalé mechanické náhražky mužů!

1 bod

23

Které z následujících slov není synonymem ke slovu *illegality*?
(Slovo je ve výchozím textu podtrženo.)

- A) tajnost
- B) skrytost
- C) odhodlanost
- D) nezákonnost

max. 2 body

24

Rozhodněte o každé z následujících možností, zda je v souladu s výchozím textem (A), nebo ne (N):

- 24.1 Vlasta věští rovnost mezi oběma pohlavími.
- 24.2 Ctirad podpoří ženy v jejich boji proti mužům.
- 24.3 Přemysl se rozhodne kvůli klidu ženám ustoupit.
- 24.4 Vlasta jako mluvčí žen nesouhlasí s muži a vyhrožuje jim.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–27

V loni jsme strávili rodinou dovolenou v hotelu Eden na Krétě. Můžu říct, že jsme zažili opravdový luxus. Nabídka jídla byla tak široká, že jsem nestačila ochutnat ani třetinu, a ke konci pobytu jsem se už nemohla vejít do šatů. **Pokoje s výhledem na moře, nádherný bazén s pohodlnými lehátky, další bazén s tobogánem pro děti.** Těm je dokonce vyhrazena samostatná pláž, aby nerušili dospělí bez dětí. Chcete-li si domů přivést úžasné zážitky, všem mohu jen doporučit.

25 Vyhledejte ve výchozím textu čtyři slova s pravopisnou chybou a napište je **pravopisně správně**.

max. 4 body

Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou. Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

26 Který z následujících slohových postupů převládá ve výchozím textu?

1 bod

- A) popisný
- B) vyprávěcí
- C) výkladový
- D) informační

27 Které z následujících tvrzení o tučně zvýrazněné části výchozího textu je pravdivé?

1 bod

- A) Jedná se o větný ekvivalent.
- B) Jedná se o souvětí souřadné.
- C) Jedná se o větu dvojčlennou.
- D) Jedná se o větu jednočlennou.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 28

Na již *levněné *boží se další *leva nev*tahuje.

28 Na vynechaná místa (*) ve výchozím textu je třeba doplnit s/z tak, aby text byl pravopisně správně. Ve které z následujících možností jsou s/z uvedena v odpovídajícím pořadí?

1 bod

- A) s – z – s – z
- B) z – s – z – z
- C) s – z – z – s
- D) z – z – s – z

3 body

29

Uspořádejte jednotlivé části textu (A–E) tak, aby byla dodržena textová návaznost:

A) Štěpka se stala uznávanou recitátorkou. Když měl být v čítance probrán nějaký nový článek, učitel ji vybídl: „Kiliánová, přečti to!“

B) Přednášela ji pak na výstupku se znamenitým patosem, který byl tehdy v módě. Nejpůsobivějšími čísly jejího programu byly bajky.

C) Za lva mluvila hrozným lvím hlasem, za vlaštovku šveholila jako pták, na konci výstižně odlišila autorovo naučení. Tyto úspěchy jí záviděli všichni spolužáci.

D) Štěpka šla ke katedře, vážně bez ostychu se poklonila – tak ji tomu naučili – a četla plynně, bezvadně, snad plynněji a dokonaleji, než by to byl dovedl sám učitel.

E) Ve škole Štěpka nijak zvlášť nevynikala. Učitel u ní objevil jen jediný skutečný talent: učit se nazpaměť a přednášet. Nedalo jí valnou práci nadřít třeba sebedelší básničku.

(J. Havlíček, Petrolejové lampy)

29.1 _____

29.2 _____

29.3 _____

29.4 _____

29.5 _____

30

Rozhodněte o každé z následujících možností, zda je napsána pravopisně správně (A), nebo ne (N):

max. 2 body

30.1 V jižních Čechách jsme obdivovali ranné gotické umění.

A N

30.2 K večeru se na ztemnělé obloze objevily třpytivé hvězdy.

A N

30.3 Jeden z hostů promluví o největších světových spisovatelích.

A N

30.4 Davy lidí směřovaly nabitými uličkami na Staroměstské náměstí.

A N